

TEIN4citizens – Engaging civil society in cross-border regions for the future of Europe

Stare in nove manjšine - Ustreznost identitet za mejne regije v Evropski uniji danes

1. Kaj so stare in nove manjšine?

V okviru projekta TEIN4-Citizens je bil organiziran dvodnevni posvet v Celovcu (AT) in v Ljubljani (SI) na temo Stare in nove manjšine - Ustreznost identitet za mejne regije v Evropski uniji danes. Predstavniki civilne družbe, profesorji, državljani in predstavniki vlade ter študentje so razpravljali o novih manjšinah in pomenu identitet za obmejne regije v Evropski uniji danes. Namen posveta je bil odgovoriti na vprašanje, kaj so stare in nove manjšine ter kaj je evropska identiteta in njeni pomeni v obmejnih regijah znotraj današnje EU. Glavne ideje, ugotovitve in predlogi so bili v obliki javne predstavitve na koncu posveta predstavljeni vsem udeležencem. Stare manjšine so bile prepoznane kot tiste zgodovinske, tradicionalne ali avtohtone etnične skupnosti, ki so postale manjšine s preoblikovanjem teritorialnih meja ali preusmeritvijo svojih ozemelj iz ene države v drugo. „Nove manjšine“ so bile tiste skupnosti posameznikov ali družin, ki so zapustile svoje matične države, da bi se preselile v druge države, pogosto iz političnih, humanitarnih ali ekonomskih razlogov.

Večina držav EU doživela ali doživlja znatno povečanje števila migrantov, ki prebivajo na njihovih ozemljih. Kot takšno narašča število ljudi z različnimi kulturami, jeziki ali religijami, ki prebivajo v različnih državah: iz različnih razlogov in z različnimi stopnjami trajnosti. Nekateri nosilci odločanja priznavajo pomemben prispevek teh skupnosti k družbi, prispevek k delovni sili in cenijo njihov pozitiven vpliv na demografsko strukturo nekaterih regij, drugi pa ne. Velikokrat se zdi, da obstoj velikih priseljenjskih in begunjskih skupnosti prinaša številne izzive.

Eno prvih vprašanj za razpravo je bilo, ali je smiselno in koristno govoriti o vključevanju starih in novih manjšin v isti kontekst. Vendar pa so se ne glede na pripadnost starim ali novim manjšinam na splošno strinjali, da imata obe manjšini kljub jasnim razlikam nekaj osnovnih skupnih značilnosti glede potreb po ohranjanju in razvoju identitet, jezikov in kultur; vključevanje v večinske družbe; in učinkovito sodelovanje v javnem življenju. Kljub temu, da so del Evropske unije, so bile pomembne razprave o tem, da so stališča držav do starih in novih manjšinskih skupin zelo raznolika.

2. Kakšen pomen imajo stare in nove manjšine na evropskih mejah?

Vprašanja v zvezi s starimi manjšinami, kot je slovensko govoreča manjšina na Koroškem ali italijansko govoreče manjšine v Sloveniji, so tradicionalno povezana z vprašanji manjšinskih pravic (okoli jezika, šolanja itd.). Ne glede na razvrstitev kot staro ali novo obstaja nekaj osnovnih trditev, ki se nanašajo na obe skupini, vendar to ne pomeni samodejno, da imajo vse manjšinske skupine enake pravice ali legitimnost v zvezi s terjatvami. Vprašanje, kateri pravni instrumenti so se tradicionalno uporabljali za stare manjšine in kateri bi danes lahko bili smiselni tudi pri vključevanju novih manjšin, ostaja razmeroma nedotaknjeno. Razprave o takšnih instrumentih očitno zahtevajo analizo razlik in podobnosti glede posebnih potreb in zahtev starih in novih manjšin. To vključuje tudi pregled, katere

pravice je treba zagotoviti za obe skupini. Ta naloga se bo morda izkazala za pomembno v prihodnjih raziskavah v Evropi, saj trenutno veljavni sistemi za zaščito manjšin nikoli niso bili namenjeni vključevanju posebnosti nedavnih migrantov, ki zdaj tvorijo nove "manjšinske" skupine.

Prisotnost velikih priseljenjskih in begunskih skupnosti predstavlja vrsto vprašanj in izzivov v zvezi z integracijo, kulturnimi razlikami, zaščito pravic posameznikov in skupin ter splošnim prizadevanjem za socialno kohezijo in enotnost po vsej EU, zlasti v obmejnih regijah. med različnimi ozemlji. Hkrati je splošno priznано, da lahko novi priseljenci dragoceno prispevajo k trgu dela in lahko na nek način preprečijo učinke staranja prebivalstva; pozitiven vpliv na demografski razvoj. O obeh vidikih se je med forumom podrobno razpravljalo. Zgodilo se je strinjanje, da bi lahko bilo previdno dopolnjevanje med "staro" in "novo" manjšino pomembna nova naloga za Evropsko unijo. Prav tako je to potrebno, saj zagotavlja koristen mehanizem, s katerim je mogoče učinkovito voditi različne predstavitve raznolikosti. Za obvladovanje te povečane raznolikosti ljudi in njihove identitete so potrebne trdne politike in novi modeli, ki vključujejo nove migrante in prispevajo k njihovi učinkoviti integraciji. Med razpravami na tem forumu je postalo jasno, da je usklajevanje zahtev in potreb „starih“ manjšin in „novih“ manjšinskih skupin, ki izhajajo iz migracij, izrednega pomena v okviru usklajevanja in ohranjanja evropske enotnosti v raznolikosti, v prizadevanjih za strpno in raznoliko Evropo, ki ceni integracijo državljanov in nedržavljanov.

3. Glasovi s foruma

Mag. Marika Grüber, višja raziskovalka na Carinthia University of Applied Sciences in mag. Nadine Hell iz Koroške vladne službe Nacionalnega urada za begunce in integracijo sta razpravljali o izzivih, priložnostih in omejitvah sedanje integracijske politike na Koroškem. V letih 2014 in 2015 je Koroška razvila načrt vključevanja manjšin, vključno z javnim in participativnim procesom s civilno družbo. Koroška univerza je bila znanstveno-raziskovalni partner, ki je podpiral ta proces. Projekt se je osredotočil na razvoj akcijskega načrta in ustanovitev osmih delovnih skupin, ki so se večinoma ukvarjale z vprašanji zdravstvenih sistemov in trga dela. Skupaj je bilo v celoten postopek vključenih več kot 2.000 oseb.

Glavni rezultati koroškega integracijskega načrta so naslednji: spletna platforma, ki omogoča lokalne integracijske dejavnosti (tj. Integracija na turneji), zagotavljanje nemških integracijskih ur, psihološka supervizija za prosilce za azil, delavnica za zdravstveno varstvo in nego zob, nagrada za integracijo in financiranje projektov za begunce. Trenutno se Koroška vladna služba nacionalnega urada za begunce in integracijo spopada z izzivi, kot so spreminjanje zakonodaje o priseljevanju, premalo proračuna koroške vlade, vse večje skrajno desne politike, vprašanje žensk in trga dela, verske dogme in vprašanje enakosti spolov.

Minister za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije dr. Jernej Pikalo je v okviru foruma premišljeno predstavil, kako se Slovenija ukvarja z integracijskimi politikami, s katerimi ključnimi izzivi in priložnostmi se soočajo integracijske politike v Sloveniji. Minister je poudaril pomembno vlogo

človekovih pravic tudi v povezavi s članstvom v EU in slovensko zakonodajo, pri čemer je poudaril, da imajo človekove pravice ključno vlogo pri implementaciji integracijskih politik v Sloveniji. Minister je pojasnil, da se je Slovenija v preteklosti večinoma ukvarjala z italijansko, romsko in madžarsko etnično manjšino, vendar se je v zadnjih dveh desetletjih okolje spremenilo. Zdaj je za Slovenijo in Evropsko unijo ključnega pomena, da identificirata nove manjšine, kot so begunske manjšine, manjšine na podlagi starostnih skupin in manjšine indentificirane v tehnološkem in digitalizacijskem smislu. Tudi tu je bil upoštevan bolj celosten pogled na raznolikost posameznikov.

V tem kontekstu so bile "nove" manjšine jasno opredeljene kot tiste, ki presegajo ozemeljske, državne in etnične meje in so opisane z izrazi, ki so tesneje povezani z globalno civilno družbo. Tako je glavno vprašanje za lokalne predstavnike organizacij civilne družbe, akademike, državljane in predstavnike vlad, javnih organov ter tudi za pravo EU in evropske institucije: Kdo so manjšine v tej novi globalizirani družbi? Minister Pikalo je poudaril, da se Slovenija, podobno kot mnoge druge države EU, še vedno uči, kako ravnati s temi novimi manjšinami in se hkrati spoprijeti z vprašanjem "starih" manjšin. V zadnjem

"O kom govorimo, ko govorimo o" novih
"manjšinah v našem globaliziranem svetu?"

desetletju je Evropska unija doživela eno največjih migracijskih kriz po drugi svetovni vojni, zato je bilo ključno, da se forum o novih manjšinah loti tudi migracijske krize. Primož Pevcin s Fakultete za

upravo, Univerze v Ljubljani je problematiko upravljanja predstavil v okviru EU in razpravljal o migracijski krizi, migracijski poti zahodnega Balkana in Sloveniji kot majhni državi na zunanji meji schengenskega območja. Cilj te predstavitve je bil pokazati, kako je bilo upravljanje migracijske poti z zahodnega Balkana ravneh, predvsem v obdobju krize od 2015 do 2016, ko je bilo najmnogičnejše, na več nivojih neuspešno, večinoma z vidika odločanja, zlasti na podnacionalni ravni, ki je slabo vključena v postopek. Natančneje, na nacionalni ravni je bilo izjemno breme za človeške in druge vire vladnih aparatov, razširitev mejnega nadzora, uvedba tehničnih ovir za neposredni pritok in plastenje ter ločitev nove zakonodaje z namenom preprečevanja nacionalne varnosti. Podnacionalna raven je bila izključena iz oblikovanja politik, pomanjkanje dialoga in soočenja z nacionalno ravno. To je pustilo omejeno možnost vključevanja nacionalne in podnacionalne ravni v procese odločanja v strateška vprašanja. Ocena upravljanja na več ravneh med migracijsko krizo je pokazala, da je neuspešno upravljanje na več ravneh odprlo nove dileme za članice EU: prva je vloga velikosti države in institucionalnih zmogljivosti, druga je povezana z nacionalnimi interesi v primerjavi s pravili EU, tretja pa s pasivno Institucije EU med krizo.

4. Ali obstaja EU identiteta? Kaj pomeni biti državljan EU?

Razpravljalo se je o tem, da EU simbolizira: mirovni projekt, kulturno raznolikost, odprte meje, enake možnosti, potovanje po EU, možnosti za delo, možnosti za študij v tujini, dober zdravstveni sistem, zagotavljanje enakih pravic, Schengen in nekatere enotne politike (do določene stopnje). Poudarjeno je bilo tudi, da EU predstavlja vrednote, kot so sodelovanje, mir, enotnost in varnost. Udeleženci foruma so ugotovili, da se počutijo, kot da so del EU, in da vidijo, da nekatere institucije poskušajo promovirati idejo o identiteti EU.

Vendar je postalo jasno, da je v prvi vrsti pomembna nacionalna identiteta, predvsem zaradi bogate zgodovine med državami in njihove močne nacionalne zapuščine. Potekala je razprava o tem, ali je identiteta EU odvisna od tega, s kom sodelujejo, npr. s prijatelji, vrstniki ali tujci in strinjali so se, da običajno identiteta EU postane bolj opazna, ko posamezniki potujejo v tujino izven EU, v ZDA, Azijo ali Avstralijo.

5. Kakšna so združenja z mejami EU?

Udeleženci so pojasnili, da meje EU povezujejo z enostavnim dostopom do držav EU in možnostmi potovanja v EU. Udeleženci foruma so izjavili, da se počutijo privilegirano, ker živijo znotraj schengenskih meja. Zanimivo je, da so udeleženci, ko so bili pozvani k razpravi o mejah EU, zastavili tudi vprašanje obrambe meja kot nečesa, kar je nacionalna odgovornost, o tem vprašanju pa so razpravljali v okviru meja in begunskega gibanja.

“Živimo privilegirano, imamo enostaven dostop do številnih držav”

6. Ideje in predlogi za prihodnjo Evropo

Potekala je razprava o vizijah prihodnosti Evrope glede vprašanj starih ali novih manjšin in posebnega pomena identitet v obmejnih regijah EU. Udeleženci so pojasnili, da bi si na lokalni ravni želeli večjo prilagodljivost na splošno, zlasti večjo prilagodljivost, in poudarili potrebo po čezmejnem izobraževanju. Na evropski ravni si želijo hitrejšega odločanja o večjih problemih, kot so migracijska kriza v EU in enotnost zakonov in standardov. Udeleženci so menili, da prihodnja EU potrebuje skupen jezik, in vsi so se strinjali, da bi lahko bil angleščina skupni jezik EU. Tako morajo predstavniki EU vsem državljanom EU zagotoviti priložnosti za učenje angleščine. Nadaljnje priporočilo je bilo, da bi morali lokalni predstavniki na lokalni ravni močneje promovirati identiteto EU in jasno opisati vrednost mednarodnih izkušenj. Lokalni predstavniki bi morali: študentom zagotoviti sistematične učne možnosti v zvezi z EU in njenim delovanjem; si prizadevati za učinkovitejše povezovanje vseh evropskih držav; razmislite o centralizaciji odločanja v čezmejnih krizah; bolje izkoristiti vire; in spodbujanje skupnega jezika EU.

Dodatek: Program foruma - Celovec-Ljubljana; 3. in 4. oktobra 2019

PROGRAM

THURSDAY, OCTOBER 3RD

08:30–09:00	Forum Opening Welcome words from FH-Prof. ⁱⁿ MMag. ^a Dr. ⁱⁿ Kathrin Stainer-Hämmerle and FH-Prof. ⁱⁿ Dr. ⁱⁿ Eithne Knappitsch		
09:00–12:30	PART I: OLD MINORITIES From Past to Present: A historic and legal overview of the 1919 State Treaty of Saint Germain and its Implications today Speakers: Helmut Konrad and Martha Stocker Panel Discussion: STATE TREATY OF ST. GERMAIN South Tirol – Carinthia – Role of the Treaty in the Past and Relevance Today Presenter: Jürgen Pirker (Ass. Professor at the Institute for Public Law and Politics, Uni Graz) and Günter Rautz (Head of the Institute for Minority) Panel Members: Dr. Arno Kompatscher (Governor of South Tirol) and Dr. Peter Kaiser (Governor of Carinthia)	Hermagoras 10. Oktoberstraße 27, 9020 Klagenfurt	 with Eng/Slo Translation if needed
13:00–14:00	Connecting Old and New Minorities in Carinthia: A Personal Journey Talk by Direktor Msgr. Dr. Josef Marketz, Director of the Caritas Carinthia	Sandwirtgasse 2, 9020 Klagenfurt	
14:15	Bus transfer to Ljubljana, Slovenia		
16:00–17:30	PART II: NEW MINORITIES <ul style="list-style-type: none"> Welcome words: Prof. Dr. Janez Stare (Dean of the Faculty of Public Administration) and Assist. Prof. Dr. Iztok Rakar (researcher at the Faculty of Public Administration) Keynote I: Integration Policies in Slovenia: Challenges, Opportunities and Limits Dr. Jernej Pikalo (Professor of Political Science. Minister for Education, Science and Sports of the Republic of Slovenia.) Keynote II: Governing of Migrations (the case of Slovenia 2015) Primož Pevcin, Ph.D. (University of Ljubljana, Faculty of Public Administration) Keynote III: Integration Policies in Carinthia: Challenges, Opportunities and Limits Mag.^a (FH) Marika Gruber (Carinthia University of Applied Sciences, School of Management) / Mag.^a Nadine Hell (Carinthian Government - Office of the National Office Refugee and Integration) 	University of Ljubljana, Faculty of Public Administration, Gosarjeva ul. 5, Ljubljana	

PROGRAM

17:30	Coffee/Tea Break & Snacks	University of Ljubljana, Faculty of Public Administration, Gosarjeva ul. 5, Ljubljana	
17:45–18:30	Small Mixed-Group Discussion: Policies, Borders and Minority Identities		
18:30–19:15	Presentation of Key Points and Round-up		
19:30	Dinner		
21:00–22:00	Return Buses to Klagenfurt		

FRIDAY, OCTOBER 4TH (OPTIONAL PROGRAM)

09:30–11:00	TEIN Group Discussion: - Reports from the previous day (School groups' discussion) - Group reflection of the previous day's input - TEIN Project reflection and forecast	Hermagoras 10. Oktoberstraße 27, 9020 Klagenfurt	
14:00–19:00	Academic Conference 1919 – Staatsvertrag von St. Germain ... 2019 Wie kann das Recht die soziale Situation der Minderheit beeinflussen? (Opening Dr. Karl HREN; Presenter: Dr. Heinrich Neisser and Dr. Günther Rautz)		
19:00–21:00	Panel Discussion: 1919 – 2019: 100 Jahre Volksgruppenschutz: Vom Papier zur Umsetzung Presenter: FH-Prof. ⁱⁿ MMag. ^a Dr. ⁱⁿ Kathrin Stainer-Hämmerle		

SATURDAY, OCTOBER 5TH (OPTIONAL PROGRAM)

09:00–13:00	Cross-border Walk Carinthia - Slovenia From the Luschaalm to Sv. Ana Ending at the traditional Restaurant „Riepl“ Meeting Point: Restaurant Riepl Lead: Dr. Karl HREN und Dr. Günther Rautz Accompanied by Franc-Jozef Smrtnik, Major from Bad Eisenkappel/Železna Kapla; Fr. Lesjak, županja v Črni na Koroškem	Restaurant Riepl	
-------------	---	------------------	----------

For more information:

<http://www.transfrontier.eu/tein4citizens/>

@TEIN4Citizens